

Irina WOLF (Viena)

Stagiunea teatrală vieneză: „Voilà, c'est fini!”

*Stagiunea teatrală 2008–2009 s-a încheiat la Viena în data de 30 iunie, într-o atmosferă de petrecere. Teatrul Național vienez Burgtheater s-a transformat în această seară, timp de patru ore, într-o sală de bal. Spectacolul intitulat **Voilà, c'est fini!** a... început pe scenă și s-a sfârșit în sală în acorduri de muzică și dans. Evenimentul a marcat sfârșitul stagiunii, dar și terminarea mandatului lui Klaus Bachler, cel de-al patruzecilea director de la Burgtheater.*

Burgtheater – sfârșit de mandat directoral

În timpul celor zece ani ai „erei Bachler” teatrul de pe Ring s-a schimbat dintr-un turn de fildeș într-o casă deschisă noului. Dintre cei 50 de regizori din spațiul de limbă germană prezentați pe pagina web a Institutului Goethe, nu mai puțin de 24 au lucrat în decada Bachler la Burgtheater. Paleta regizorală a fost foarte variată, diferențele între Peter Zadek și Christoph Schlingensiefel sau Andrea Breth și Martin Kušej au fost enorme. Ultimii doi au influențat cel mai pregnant Teatrul Național, Andrea Breth cu montări a clasicii germani (Lessing, Schiller), pe când Martin Kušej este supranumit „creatorul ciclului austriac” prin montări după Grillparzer, Nestroy și Schönherr.

Pe lângă varietatea estetică propusă, perioada 1999–2009 se distinge în special prin sprijinul acordat tinerei generații, directorul oferind posibilități nebanuite tinerilor regizori, de la Nicolas Stemann la René Pollesch, Christiane Pohle și Friederike Heller, care au montat cu precădere texte ale dramaturgiei austriece contemporane (Elfriede Jelinek, Gert Jonke, Peter Handke). Directorul, el însuși actor, absolvent al renumitei școli vieneze de teatru Max Reinhardt-Seminar, a reușit să promoveze pe lângă regizori aflați la început de drum și actori promițători precum Michael Maertens, Joachim Meyerhoff, Birgit Minichmayr, Johanna Wokalek, Philipp Hochmair și Nicholas Ofczarek, care sunt acum parte fixă a ansamblului teatral pe lângă actori consacrați ca Gerd Voss și Kirsten Dene.

Cea mai mare realizare a erei Bachler constă cu siguranță în transformarea sălii Kasino am Schwarzenbergplatz (cea de-a treia sală ca mărime a Teatrului Național¹) într-un spațiu de laborator în care tinerii regizori, scenariști și scenografi au putut experimenta în voie încă din anul 2002. Având la dispoziție de fiecare dată numai două săptămâni pentru montarea unei piese, generația tânără s-a bucurat de respectul și sprijinul actorilor consacrați ai Teatrului Național. Regizori precum Rudolf Frey și Cornelia Rainer au profitat de posibilitatea oferită și au reușit saltul în liga profesioniștilor. Primul montează în prezent la Stuttgart, Salzburg sau Meiningen. Fosta asistentă de regie Cornelia Rainer va lucra, începând din stagiunea următoare, cu drepturi depline de regizor, la unul dintre cele mai renumite teatre din Germania, și anume „Thalia” din Hamburg.

¹ Teatrul Național dispune de patru săli: sala mare din Burgtheater cu o capacitate de peste 1200 de locuri, Akademietheater cu peste 500 de locuri, Kasino am Schwarzenbergplatz cu 200 de locuri și Vestibül – sala studio, din clădirea Burgtheater, cu 60 de locuri.

Faust de Goethe, în repetiții la Burgtheater după 40 de ani (regia: Matthias Hartmann)

Foto: Georg Soulek

Un alt concept inovator al perioadei Bachler l-a reprezentat susținerea noii dramaturgii. Într-un spațiu experimental din inima teatrului, pus la dispoziție de director, autorii au avut ocazia timp de două săptămâni să se confrunte cu practica teatrală. Dintre cei 50 de autori care au participat la acest experiment, nu mai puțin de cinci s-au consacrat în zona teatrală de limbă germană, printre care și Ewald Palmetshofer (douăzecișinouă de ani, la ora actuală, cel mai căutat autor austriac).

Un extras din repertoriul Teatrului Național

Anul teatral a fost marcat de reluarea montărilor de succes din ultimii zece ani. A fost prezentat un ciclu integral Shakespeare (*Furtuna*, *Macbeth*, *Războiul rozelor*, *Visul unei nopți de vară*, *Iuliu Cezar*, *Regele Lear*, *Măsură pentru măsură*, *Romeo și Julieta*, *Mult zgomot pentru nimic*, *Hamlet*), au fost reprogramate montări ale autorilor contemporani austrieci și internaționali (printre altele *Babel*, *Lucrearea*, *Despre animale* de Elfriede Jelinek, *Zeul măcelului*, *Artă* de Yasmina Reza), au fost readaptate romane (precum *Frații Karamazov* după Dostoievski, *Maestrul și Margareta* după Bulgakov, *Doctor Faustus* după Thomas Mann).

Pe 12 februarie s-au împlinit 20 de ani de la moartea lui Thomas Bernhard. Scriitorului și dramaturgului austriac, care în timpul vieții a provocat incontinuu dispute în țara sa natală, Teatrul Național i-a acordat un amplu program alcătuit din lecturi, proiecții de filme cu și despre Bernhard, proiecții din montări semnificative, dar și o nouă punere în scenă a piesei *Aparențele înșală*. Acest program este cu atât mai surprinzător cu cât, în anul 1988, Thomas Bernhard genera la Burgtheater cel mai mare scandal din istoria teatrului austriac.

Dintre reluările cele mai căutate, jucate mereu cu casă închisă, ar fi de amintit *Incendii* de Wajdi Mouawad și *Arsenic și dantelă veche* de Joseph Kesselring.

Foto: Arno Declair

Joachim MEYERHOFF în *Faust I* de Goethe,
regia: Jan Bosse

Incendii nu este în niciun caz o piesă despre necesitatea de a-ți descoperi rădăcinile. De asemenea, este greșit să credem că este o piesă despre război. Este mai mult decât atât: o piesă despre încercarea de a-ți păstra promisiunile umane în situații inumane. În centrul piesei stă importanța iubirii" spune autorul canadian de origine libaneză Wajdi Mouawad într-un interviu publicat în caietul-program. Naratiunea filmică a textului și schimbarea celor două planuri în timp și spațiu sunt transpuse cu dibăcie pe scenă de regizorul elvețian Stefan Bachmann. Decorul semnat de Hugo Gretler este destul de simplu, câteva rânduri de mese de tablă care amintesc de mesele de disecție ale cadavrelor, și doi pereți asemeni unor ziduri de crematoriu, delimitați prin lifturi. Din tavan atârnă două rânduri de găleți din care la sfârșit va curge ploaia care va spăla totul. Pe acest fundal, șapte actori întruchipează mai multe personaje. Numai actrița Regina Fritsch este distribuită într-un singur rol, cel al personajului principal *Nawal Marwan*, care moare după cinci ani petrecuți în tăcere totală și după ce lasă prin testament celor doi gemeni ai săi, *Jeanne* și *Simon*, misiunea de a-și găsi tatăl și fratele. Schimbarea costumelor chiar pe scenă impresionează în mod deosebit, unii dintre actori purtând câte trei costume simultan. Și transformarea actorilor sub ochii spectatorilor este o neîncetată incantație. În plus, tot actorii schimbă decorurile (lucru aproape uzual în fiecare piesă jucată la Akademietheater). Partea cea mai interesantă, aș spune și contrariantă, a punerii în scenă este prezentarea tragediei din piesă într-un stil mai degrabă comic. Pe un fundal muzical amuzant, personajele, care apar de câteva ori în decursul spectacolului, stârnesc hohote de râs în rândul spectatorilor și reduc tensiunea dramatică a piesei. Totuși, regizorul reușește printr-o montare realistă să mențină balanța între poezie și groază, între umor și oroare și este

răsplătit în final cu ropote de aplauze (o spectatoare mi-a mărturisit că a văzut spectacolul de trei ori).

La fel de bine primit, și de această dată pe bună dreptate amuzant, este spectacolul **Arsenic și dantelă veche**, care de la premiera lui din iunie 2006 a avut peste 65 de reprezentații, toate cu sala arhiplină. Comedia dramaturgului de origine americană Joseph Kesselring a devenit celebră în 1944 prin ecranizarea hollywoodiană în care rolul principal (*Mortimer*) era jucat de Cary Grant. În spectacolul de la Akademietheater, distribuția folosită de regizoarea elvețiană Barbara Frey se dovedește a fi de primă clasă. În rolurile celor două surori în vârstă strălucesc Kirsten Dene și Libgart Schwarz, care formează o pereche minunată. Actorul Urs Hefti, natural și perfect credibil, îl conturează pe nepotul *Teddy* în rolul președintelui Roosevelt (în spectacol sunt amintiți și alți politicieni americani: Reagan, Clinton, Bush și Condoleeza Rice) cu un comic uluitor. Michael Mertens întruchipează un *Mortimer* nesigur, care pendulează între nehotărare și isterie, iar Maria Happel, în rolul *logodnicei*, este o fată plină de viață, poate puțin prea vulgară. Cel mai amuzant personaj al serii este însă Peter Simonischek în rolul nepotului criminal *Jonathan*, care prin masca pe care o poartă arată ca însuși Boris Karloff. Dacă arsenicul este prezent în băuturile oferite de cele două surori, lipsește din piesă dantela veche. Aceasta este sugerată printr-un decor subtil semnat de Bettina Meyer, alcătuit dintr-o cameră de zi cu mobilă din anii 1950, veioze, măști africane, un calendar, un pian, o garnitură de scaune și o masă. Un spectacol de trei ore, la superlativ!

Desigur că au avut loc și premiere în această stagiune. Dintre acestea un loc special îl ocupă **Cui i-e frică de Virginia Woolf...?**, spectacol care a stârnit reacții diferite în lumea criticilor de teatru. Cei patru actori ce susțin reprezentația apar la început cu toții din public, Christiane von Poelnitz și Joachim Meyerhoff, alias *Martha* și *George*, apoi Katharina Lorenz și Markus Meyer în rolurile *Honey* și *Nick*. Camera în care se desfășoară acțiunea (decorul este semnat de Stéphane Laimé) pare a fi mobilată în stil IKEA. Pe peretele din stânga se află nenumărate fotografii, peretele central este ocupat de un dulap plin cu sticle de băutură, iar în dreapta se găsesc mai multe sertare care sunt pline cu cuburi de gheață. Unul dintre sertare este plasat în mijlocul scenei și folosit de Martha drept WC! Nu este singura idee inedită a acestui spectacol, care totuși dezamăgește, regizorul german Jan Bosse schițând personajul Marthei prea spre latura isterică, iar pe George ca pe un cinic prea apatic, încât nu pare verosimilă furia cu care distruge toată mobila la sfârșit (o taie la propriu cu ferăstrăul). Excelentă însă ideea regizorală din final: după distrugerea completă a decorului, când actorii zac pe scenă și spectatorii cred că piesa s-a sfârșit, scena se răsuște și de dedesubt apare o cameră intactă, mobilată identic cu cea de la începutul spectacolului.

Într-un registru asemănător se desfășoară acțiunea piesei **Zeul măcelului** de Yasmina Reza, autoarea contemporană cea mai jucată până în prezent pe scenele vieneze (piese montate: *Arta*, *Trei versiuni ale vieții*, *Bărbatul hazardului*, *O piesă spaniolă*). În *Zeul măcelului*, două perechi se întâlnesc ca să se împace după ce fiul uneia dintre perechi lovine cu un băț pe fiul celeilalte perechi și îi scosese doi dinți. Întâlnirea celor patru maturi, aparent civilizați, ajunge să fie un fiasco. Autoarea demonstrează cât de intoleranți putem fi, oricare dintre noi. Dieter Giesing semnează regia acestui spectacol de 90 de minute care, după cum mărturisește, l-a atras în mod deosebit tocmai datorită relațiilor interumane tratate în piesă. Acțiunea începe într-un ritm lent, dar se accelerează într-un măcel: telefonul mobil al avocatului Alain – personaj interpretat maiestuos de Joachim Meyerhoff – aterizează în final

Christiane von POELNITZ
în *Cui i-e frică de Virginia Woolf?* de E. Albee

Foto: Georg Soulek

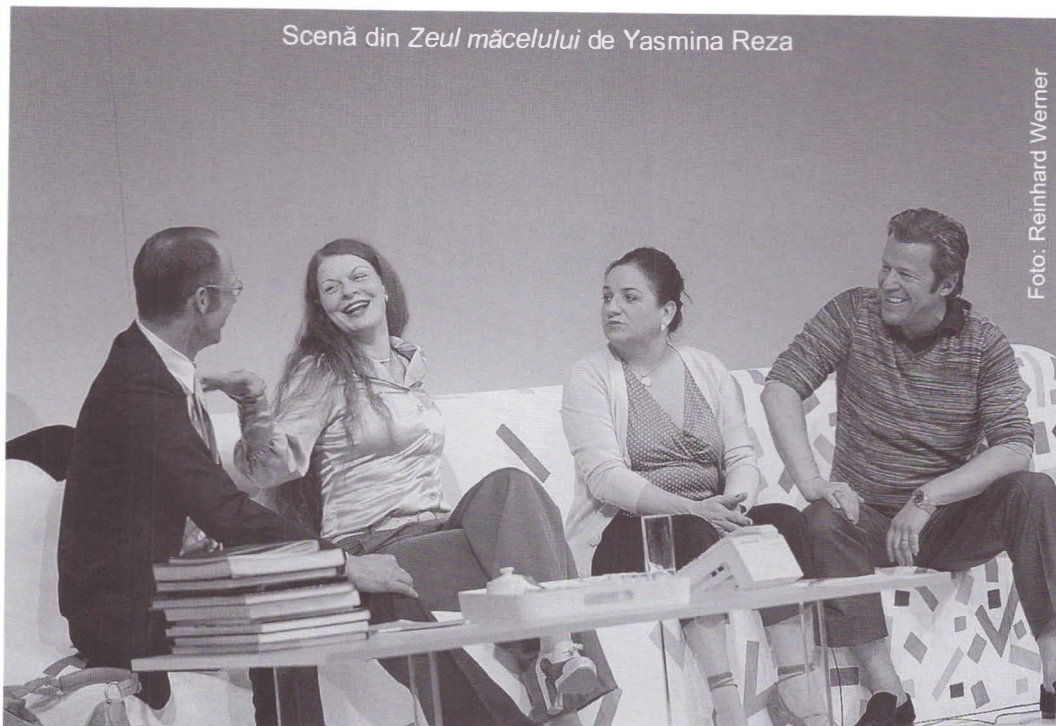
Scenă din *Zeul măcelului* de Yasmina Reza

Foto: Reinhard Werner

într-un vas cu flori în care îl aruncă chiar Annette, soția sa (Christiane von Poelnitz), enervată de convorbirile constante ale acestuia. Nici ea nu se lasă mai prejos și, într-un acces de furie, rupe lalele dintr-un alt vas de flori, după ce deja vomase peste albumul *Kokoschka* al gazdei. Un subiect excelent pentru patru actori fenomenali (ceilalți doi actori sunt Maria Happel și Roland Koch).

Potpurii de spectacole la Volkstheater

În stagiunea care tocmai s-a încheiat, actorul și regizorul austriac Michael Schottenberg a reușit să poziționeze **Volkstheater**¹, pe care îl conduce din 2005, printre teatrele cele mai căutate din Viena prin montări insolite cum ar fi *Liliacul* după opereta lui Johann Strauss sau *Moartea unui comis-voiajor* de Arthur Miller.

Ce piesă poate fi mai potrivită în anul crizei mondiale decât drama binecunoscută a lui Arthur Miller. Chiar începutul variantei oferite de Volkstheater este promițător: într-un prolog, personajele apar pe scenă unul după celălalt, unele chiar din sală, se uită în tăcere la public și părăsesc din nou scena fără să fi scos un cuvânt. Actorul Heinz Marecek (*Willy Loman*) care deschide spectacolul propriu-zis, își face intrarea tot din sală. Îmbrăcat în costum maro cu palton, pălărie și geamantan, el se îndreaptă spre casa sa de pe scenă. Acțiunea se petrece într-un decor fix semnat de Hyun Chu, format din casa familiei Loman, cu o banchetă și

¹ Volkstheater este o instituție teatrală subordonată administrației publice locale, care dispune de cinci spații de joc: sala mare cu o capacitate de 985 de locuri, „Barul roșu”, „Salonul alb” și „Salonul negru”, în clădirea principală a teatrului, și „Hundsturm”. Oferta teatrului este deosebit de originală, trupa „iese în oraș”, adică prezintă spectacole în locațiile școlilor postuniversitare în 21 dintre cele 23 de cartiere ale capitalei austriece. În stagiunea premergătoare, Volkstheater se poate mândri cu un total de 561 de reprezentații.

Scenă din *Trei surori* de Cehov

Foto: Thilo Beu

o masă la parter, două scări spre primul etaj pe fațada căruia este montat un ecran imens pe care vor fi proiectate scene video (călătoriile cu mașina și scenele de adulter ale personajului principal). Proiecțiile video lasă impresia că acțiunea s-ar desfășura în capul lui Willy Loman, ceea ce nici nu ar fi prea departe de intenția autorului. *The Inside of his Head* era titlul inițial al piesei, dezvăluie însuși Arthur Miller în caietul-program. Regizorul austriac Dieter Berner a folosit o distribuție convingătoare și a realizat o montare fără cusur.

Un spectacol reușit semnează tot la Volkstheater regizorul german Thomas Schulte-Michels cu *Trei surori*. Pe baza unui text foarte prescurtat a rezultat o reprezentație cehoviană atipică. Trecerea anilor este anunțată prin proiecții pe cortină, iar acțiunea, descrisă des prin monologuri ținute la rampă, se desfășoară într-un ritm foarte rapid, fără a lăsa pauze de gândire spectatorilor. Atmosfera rusească din orașul de provincie este surprinsă prin acorduri de balalaică și prezența unui samovar. Costumele semnate de Tanja Liebermann, rochiile și blănurile destul de uzate ale celor trei surori, Olga, Mașa și Irina, și în special uniformele albe cu mănuși galbene ale ofițerilor subliniază spiritul secolului în care se desfășoară acțiunea. Evoluția trupei de actori este impecabilă, constituind un tot unitar într-un decor semnat de regizor și pe alocuri solicitant. Prima scenă a spectacolului, cea a serbării onomasticii surorii celei mai mici (*Irina*) se desfășoară aproape în întregime între o sofa enormă ce ocupă toată rampa și obligă actorii la mișcări acrobactice și o masă decorată cu băuturi și candelabre. În partea a doua, după ce s-a stins focul care a mistuit orașul, iar Olga a curățat podul de toate saltelele (o adevărată prestație de gimnastică a actriței Claudia Sabitzer), pe scenă domină o scară pe care actorii vor continua să urce și să coboare până la sfârșitul spectacolului. Deznădejdea celor trei surori, a căror vis de a ajunge la Moscova nu se

Scenă din *Einen Jux will er sich machen* de Nestroy

Foto: Lalo Jodlbauer

realizează, este neîndoieinic vizibilă în finalul reușit în care Olga, Mașa și Irina se așază cu spatele la public pe linia îndepărtată a scenei.

Poate concura teatrul cu filmul? Este întrebarea pe care majoritatea spectatorilor și-au pus-o la premiera piesei **Absolventul** după romanul lui Charles Webb. Spectacolul de la Volkstheater se inspiră din filmul binecunoscut al lui Mike Nichols, care îi avea ca protagoniști pe Dustin Hoffman și Anne Bancroft, dar rezultă într-o reprezentare de sine stătătoare, compactă. Cu nimic mai prejos sunt Claudius von Stolzmann (Premiul de debut „Karl-Skraup”) și Susa Mayer, alias *Ben* și *Mrs. Robinson* în montarea plină de viață a regizorului elvețian Felix Prader. Beatrice Frey și Johannes Seilern în rolurile *părinților* lui Ben și Katharina Straser (Premiul Publicului „Karl-Skraup” actrița austriacă cea mai căutată la ora actuală) în rolul *viitoareii soții*, completează o distribuție puternică. Într-un decor simplu semnat de Werner Hutterli, cu pereți glisanți și mobilier modern, cu costume semnate de Ingrid Gerb, pe fundalul melodiilor *Mrs. Robinson* (Simon & Garfunkel) și *Born to be wild*, acest spectacol dovedește fără îndoială că poate concura cu filmul.

Un an teatral în Viena nu ar putea exista fără prezența în program a cel puțin uneia dintre piesele lui Johann Nestroy (1801–1862), supranumit „Shakespeare al Austriei”. Cel mai jucat autor clasic austriac, actor, cântăreț și dramaturg, a folosit comedia ca formă de parodie și critică. Jocul de cuvinte din piesele lui Nestroy este legendar, chiar dacă dificil de înțeles pentru cei care nu stăpânesc dialectul vienez, căci personajele vorbesc în mare majoritate în dialect și nu în germana literară, ceea ce dă pieselor și o notă aparte. Muzica ocupă un rol important în comedii burlești ale lui Nestroy, acestea fiind adaptate la situația politică a momentului. În fiecare piesă se regăsesc cuplete de cabaret care dezvoltă subiectul și subliniază aspectul de farsă.

Scenă din *Moartea unui comis-voiajor*

Foto: Christoph Sebastian

În această stagiune, Volkstheater a reprogramat spectacolul de mare succes *Einen Jux will er sich machen* (în traducere în engleză: *He'll Have Himself a Good Time*), o comedie a confuziei care stă la baza filmului *The Matchmaker*, respectiv a musicalului *Hello, Dolly!*.

Al treilea teatru ca mărime din Viena, Das Theater in der Josefstadt¹, teatru particular în măsură de 40%, reprezintă teatrul tradițional vienez. Străduințele de reînnoire inițiate de directorul Herbert Föttinger, încă din anul 2006, au fost încununate de succes, numărul spectatorilor tineri dublându-se în ultima stagiune. Prin montări contemporane ca *Vizita la tata* de Roland Schimmelpfennig sau *Lupta mea* de George Tabori, actorul și regizorul austriac Föttinger a reușit tranziția spre un teatru nou.

Dramaturgi români la Theater in der Drachengasse

Pe lângă cele trei teatre mari din capitala austriacă, dintre teatrele mici și mijlocii se remarcă **Theater in der Drachengasse** (în traducere: Teatrul din străduța Dragonului), cu două săli, o sală cu aproximativ 80 de locuri și un spațiu de joc într-un bar. Susținător al multiculturalității și al dramaturgiei contemporane, teatrul a găzduit în martie 2009 în sala-bar Zilele Teatrului de Limbă Franceză. În acest **An jubiliar Ionesco**, au fost prezentate în spectacole-lectură piesele a cinci autori din țări de limbă franceză (Belgia, Franța, Elveția și Canada): Olivier Chiacchiarri, David Paquet, Jean-Marie Piemme, Chantal Thomas și Matei Vișniec. Pe toți îi

¹ Teatrul din Josefstadt este prima și cea mai veche instituție teatrală vieneză. Astăzi ea dispune de patru locații de spectacole: clădirea principală cu o sală de 610 locuri; sala „Kammerspiele” cu 499 de locuri; spațiul „Die Sträußelsäle” cu 147 de locuri; și așa-numita „scenă de probă” cu 99 locuri.

caracterizează o scriitură inovatoare, ca martor al perenității unui teatru care analizează profunzimea sufletului uman și absurdul unor situații din societatea contemporană. Seria a debutat cu lectura piesei *Pe urmele lui Cioran sau Mansardă la Paris cu privire spre moarte* de Matei Vișniec. Trebuie subliniat că la o astfel de lectură scenică actorii nu citesc pur și simplu textul, ci îl joacă. Cei patru actori ce și-au împărțit rolurile din piesa lui Vișniec au fost aplaudați la scenă deschisă de publicul pentru care sala-bar a fost neîncăpătoare.

Teatre în limba engleză

Un loc aparte în viața teatrală vieneză îl ocupă **Vienna's English Theater și International Theatre**, două teatre care prezintă spectacole în exclusivitate în limba engleză. Vienna's English Theater a fost înființat în anul 1963. Încă de la început, în acest spațiu elegant de joc cu 230 de locuri au fost atrași – printr-un reprezentant de *casting* din Anglia – actori profesioniști din Londra și New York. Pe lista actorilor invitați de-a lungul anilor se regăsesc nume vestite precum Joan Fontaine, Larry Hagman, Leslie Nielsen, Grace Kelly, Judie Dench. Aceași formulă este folosită și de International Theatre, înființat în urmă cu 33 de ani; chiar dacă are numai 60 de locuri, el se caracterizează prin intimitatea în care domnește o atmosferă familiară, unde actorii, inclusiv directoarea, activează și pe post de barman, garderobier, casier și plasator!

În stagiunea ce s-a încheiat, repertoriul lui Vienna's English Theater a cuprins printre altele *The Price* de Arthur Miller și comedia clasică *Charley's Aunt* de Brandon Thomas. Pe scena de la International Theatre au putut fi vizionate spectacolele *Educating Rita* de Willy Russell, *Artă* de Yasmina Reza, *Driving Miss Daisy* de Alfred Uhry. Unul dintre *highlight*-urile fiecărei stagiuni este producția *A Christmas Carol* de Charles Dickens, care este prezentă în mod tradițional încă din anul 1984 în programul Teatrului Internațional, începând cu mijlocul lunii noiembrie până la Revelion.

Teatre de musical

Printre cele mai căutate teatre din Viena sunt cele două teatre de *musical*, **Raimund Theater și Ronacher**. Primul a programat în stagiunea 2008–2009 spectacolul *Rudolf – afacerea Mayerling* ce are ca subiect povestea prințului moștenitor Rudolf. Într-o atmosferă tip Broadway, cu un decor absolut maiestuos, trupa de cântăreți și actori condusă de regizorul David Leveaux (coreografie John O'Connell, scenografie Mike Britton, costume Laura Hopkins, *light design* Patrick Woodroffe, dirijor Caspar Richter) redă, într-o reprezentație impresionantă, atmosfera sfârșitului monarhiei austriece. După musicalul *The Producers*, preluare a spectacolului lui Mel Brooks de pe Broadway, la Ronacher au fost programate un musical rock *Deșteptarea primăverii*, adaptare de Steven Sater și Duncan Sheik după piesa de scandal a lui Frank Wedekind, și *Josephine* de Jérôme Savary, un omagiu adus Joséphinei Baker.

Cum arată viitorul

După decada Bachler, în care au avut loc 200 de premiere (fără să punem la socoteală serile de lectură), rămâne un Teatru Național care a câpătat o nouă strălucire, cu o trupă omogenă și plină de prospețime. Noul director de la Burgtheater, regizorul german Matthias Hartmann, a anunțat nu mai puțin de 26 de premiere pentru stagiunea următoare. Anul teatral 2009–2010 va începe în 4 septembrie cu ambele părți din *Faust* în regia directorului, ce vor fi jucate consecutiv, în aceeași seară. Astfel, piesa clasică a lui J.W. Goethe se va afla în programul Teatrului Național

vienez pentru prima dată după 40 de ani. Celelalte premiere¹, din septembrie se vor succede apoi cu rapiditate, aproape zilnic. Printre proiectele noi pe care Hartmann le va iniția se distinge Teatrul Tânăr (Junge Burg), destinat copiilor și tineretului. Pentru prima dată va exista la Burgtheater un program de școlarizare sub forma unui an de practică pentru elevii absolvenți. Tot la capitolul noutăți se înscrie și proiectul „Artists in Residence“, în cadrul căruia sunt invitați în primul sezon Jan Lauwers & Needcompany. Hartmann va continua direcția inițiată de predecesorul său, și anume mărirea atât a capacității, cât și a semnificației celei de-a treia locații de joc, Kasino am Schwarzenbergplatz.

„Volkstheater a obținut cel mai bun rezultat din ultimii 22 de ani“, a anunțat directorul Michael Schottenberg la conferința de presă din aprilie 2009. Tocmai de aceea contractul de directorat al lui Schottenberg a fost prelungit până în 2015. Stagiunea viitoare se va deschide în data de 11 septembrie cu *Totul despre mama mea* de Samuel Adamson, o montare după filmul omonim al lui Pedro Almodóvar (regia: Antoine Uitdehaag). În decursul anului teatral următor vor fi puse în scenă încă două filme de succes: *Trandafirul roșu din Cairo* al lui Woody Allen, într-o adaptare de Gil Mehmert și *Scene dintr-o căsnicie* al lui Ingmar Bergman, într-o montare a lui Rene Medvesek. Directorul însuși va monta *Umsonst* (Degeaba) de Johann Nestroy și

¹ **Viitoare premiere la Burgtheater în stagiunea 2009/2010:** *Faust* de J.W. von Goethe, în regia lui Matthias Hartmann, Burgtheater, premieră în 4.IX.2009; *Dragonul auriu*, scris și regizat de Roland Schimmelpfennig, Akademietheater, premieră absolută în 5.IX.2009; *Adam Geist* de Dea Loher, în regia lui David Bösch, Akademietheater, premieră austriacă în 6.IX.2009; *Life and Time*, în regia lui Kelly Cooper și Pavol Liska, prezentat de Nature Theater of Oklahoma (SUA), Kasino, premieră absolută în 7.IX.2009; *Struwelpeter* de Phelim McDermott, Julian Crouch și Martyn Jacques, în regia lui Stefan Pucher, Burgtheater, premieră în 9.IX.2009; *Amphitryon* de Heinrich von Kleist, în regia lui Matthias Hartmann, o producție a Schauspielhaus Zürich, Akademietheater, premieră în septembrie 2009; *Așteptându-l pe Godot* de Samuel Beckett, în regia lui Matthias Hartmann, o producție a Schauspielhaus Bochum, Burgtheater, premieră în septembrie 2009; *Lorenzaccio* de Alfred de Musset, în regia lui Stefan Bachmann, Burgtheater, premieră în octombrie 2009; *O familie* de Tracy Letts, în regia lui Alvis Hermanis, Akademietheater, premieră austriacă în octombrie 2009; *Harmonia Caelestis* după Peter Esterházy, în regia lui David Marton, Kasino, premieră absolută în noiembrie 2009; *1979* după Christian Kracht, în regia lui Matthias Hartmann, o producție a Schauspielhaus Bochum, Akademietheater, premieră austriacă în noiembrie 2009; *Immanuel Kant* de Thomas Bernhard, în regia lui Matthias Hartmann, o producție a Schauspielhaus Zürich, Burgtheater, premieră austriacă în noiembrie 2009; *Antoni și Cleopatra* de William Shakespeare, în regia lui Stefan Pucher, Burgtheater, premieră în decembrie 2009; *Othello* de William Shakespeare, în regia lui Jan Bosse, Akademietheater, premieră în decembrie 2009; *Variațiuni de moarte* de Jon Fosse, în regia lui Matthias Hartmann, o producție a Schauspielhaus Bochum, Akademietheater, premieră în ianuarie 2010; *Quai West* de Bernhard-Marie Koltès, în regia lui Andrea Breth, Burgtheater, premieră în februarie 2010; *Numai noaptea* de Sibylle Berg, în regia lui Niklaus Helbing, Kasino, premieră absolută în februarie 2010; *Înmormântarea* de Thomas Vinterberg și Mogens Rukov, în regia lui Thomas Vinterberg, Burgtheater, premieră absolută în martie 2010; *Povestiri din pădurea vieneză* de Ödön von Horváth, în regia lui Stefan Bachmann, Akademietheater, premieră în aprilie 2010; *Drama lui Hans Orsolics* de Franzobel, Kasino, premieră absolută în mai 2010; *Peking-Opel* scris și regizat de René Pollesch, Akademietheater, premieră absolută în iunie 2010; *Trilogie der Sommerfrische* de Carlo Goldoni, în regia lui Luc Bondy, o coproducție cu Wiener Festwochen, Burgtheater, premieră în iunie 2010; pentru copii și maturi: *Vrăjitorul din Oz* de Frank Baum, în regia lui Annette Raffalt, Burgtheater, premieră în noiembrie 2009.

Liliom de Ferenc Molnar. Mai sunt anunțate premierele pieselor clasice *Don Juan* de Molière și *Lungul drum al zilei către noapte* de Eugene O'Neill, dar și piesele autorilor contemporani precum Felix Mitterer (*Rămâi la mine*) și Dea Loher (*Ultimul foc*).

Și contractul de directorat al lui Herbert Föttinger a fost prelungit la Theater in der Josefstadt până în anul 2016. În stagiunea viitoare vor fi prezente în program 15 producții, dintre care șase premiere absolute (*Îngerul albastru* după romanul *Profesorul Unrat* al lui Heinrich Mann; *A doua șansă a domnului Green* de Jeff Baron – autor american contemporan; *Tinerețe fără Dumnezeu*, o adaptare a romanului lui Ödön von Horváth; *Moser de Franzobel*; *Pe deplin fericit* de Silke Hassler și *Din dragoste* de Peter Turrini – toți trei autori austrieci contemporani). Stagiunea se va deschide la Josefstadt pe 10 septembrie cu musical-ul *Sugar*, o adaptare după filmul lui Billy Wilder *Unora le place jazzul*.

International Theatre a anunțat deschiderea stagiunii la jumătatea lunii septembrie cu spectacolul *Three men in a boat*, o adaptare după romanul lui Jerome K. Jerome, în care vor putea fi revăzuți cei trei actori care în stagiunea precedentă au jucat în *Artă* de Yasmina Reza. În sfârșit, la Ronacher s-a anunțat musical-ul *Dansul vampirilor* de Michael Kunze și Jim Steinman după Roman Polanski, iar la Raimund Theater, din toamnă, va fi reluat spectacolul *Rudolf*.

P.S. Am fost aseară la festivitate. Impresionant. A durat de la ora 20 până la 2.30 dimineața. Programul a fost alcătuit din trei părți: o retrospectivă a celor 10 ani cu discuții între director și actori (până pe la 21.30), un spectacol muzical (până la miezul nopții) și, apoi, scena a fost eliberată pentru ca publicul să danseze (pe scenă se afla și o formație muzicală). Tot parterul sălii era golit de fotolii și înlocuit cu mese și scaune. M-a surprins în mod foarte pozitiv cât de bine cântă actorii Teatrului. La sfârșitul părții a doua, pe scenă erau peste 70 de actori din trupa de 110, și au cântat în cor o melodie de adio.

Și încă ceva, care poate fi interesant pentru România: la sfârșitul primei părți, directorul Bachler a invitat-o pe scenă pe soprana Laura Tăulescu spre a cânta o arie de Mozart. Începând din toamnă, Bachler va fi directorul Operei de Stat bavareze cu sediul la München. A spus că o apreciază pe Tăulescu atât de mult, încât o ia de la Opera de Stat din Viena cu el la München. Mi s-a părut interesant.

